

- MITÄ?** Venäjän keisarikunnan ajautumisesta sisäiseen taisteluun vallasta vuonna 1917 avautui Suomelle mahdollisuus edetä omista itsenäisyyspyrkimyksissä I maailmansodan kuohunnassa. Tammisunnuntain seminaarit ja muistojuhla kertovat siitä, miten itsenäisyytemme portilla ajauduttiin ristiriitoihin siitä kenen ja minkälaiseen itsenäisyyteen Suomen pitäisi pyrkiä.
- MIKSI?** Suomen itsenäistymisen käännteentekevät tapahtumat, maamme sisäisen tilanteen ja sisäpoliittisten valtasuhteiden muutokset sekä yhteiskunnalliset epäkohdat ovat jäämässä sivuosaan siitä kerronnasta, jota kansalaisillemme tarjotaan. Seminaarimme ja tammisunnuntain muistojuhla yhdessä antavat mahdollisuuden palauttaa kansalaisten tietoisuuteen itsenäisyytemme vaikeita alkuaskeleita.
- MITEN?** Seminaarien tietosisällöllä valaistaan itsenäisyyteemme askeleita, tekijöitä ja vaikeuksiakin. Muistojuhlassa kerrotaan historiallisiin tapahtumiin perustuvaa tarinaa näytelmän ja musiikin keinoin - tarinaa, joka pitää sisällään toivoa ja toiveikkuutta, uhrivalmiutta yhteisen tavoitteen puolesta, onnistumisen iloa mutta samalla huolta ja pohdintaa tulevaisuudesta.
- KENELLE?** Seminaarit ja tammisunnuntain muistojuhla ovat kansalaisille avoin yhteisen kokemuksen ja tiedon kartuttamismahdollisuus, jota tarjotaan koululaisista vaariin – suomalaisille, jotka haluavat osoittaa kunnioitusta aikaisempien sukupolvien ponnisteluille paremman tulevaisuuden puolesta.

LÄHDEAINEISTO JA AUTENTTISUUS

Seminaarien asiantuntijat ovat professori Martti Häikiö, professori Kari Hokkanen, dosentti Eino Ketola, FT Tuomas Hoppu ja FT Vesa Määttä. Tarinan tapahtumien peruslähdeaineistona ovat 1) Vapaussodan historia, viides painos 1956 2) Eteläpohjalaisia taisteluissa I, Otava 1980, 3) Kansalliseen kansanvaltaan, Tammi 1987, 4) Lakeuksien eversti Matti Laurila, Gummerus 2010, 5) Sisällissodan pikkujättiläinen 2009, 6) Jääkärit Saksan tiellä, Postimuseo 2015. 7) Verta hangella, Pohjalainen näkökulma vuosien 1917-1918 tapahtumiin, Pohjanmaan museon julkaisuja nro 20, 1998.

VAIKUTTAUVUUS

Ohjelmakokonaisuus palauttaa mieliin todellisia tapahtumia, jotka ennakoivat itsenäisyytemme saavuttamisen ja sen varmistamisen vaikeuksia. Nämä asiakokonaisuudet ovat pyyhkiytymässä kansallisesta muististamme niihin sisältyvän problematiikan takia. Niistä on vaikea puhua ja niitä on vaikea selittää vaikka niihin sisältyvät asiat avaisivat näkemystämme itsenäisyytemme saavuttamisen askeleista. Seminaarit ja Tammissunnuntain muistaminen avartavat käsityksiämme 100 vuotiaan Suomen historiassa kansan päättäväisyydestä ja taipumattomasta tahdosta taistella oikeaksi koettujen asioiden puolesta.

OHJELMAKOKONAISUUDEN AINUTLAATUISUUS, INNOVATIIVISUUS JA LUOVUUS

Suomen viettäessä itsenäisyytemme 90-vuotisjuhlaa juhlan jälkikerronnassa kiinnitettiin huomiota lähestymiskulman yksipuolisuuteen ja syyllisyyden esillä pitämiseen. Ohjelmakokonaisuuden avulla haluamme lähestyä tasapuolisella tiedoilla niitä tavoitteita ja tapahtumien kulkua, joita kansakunta koki 1917 ja alkuvuonna 1918. Haluamme kertoa asiasta ja tapahtumista, jotka Etelä-Pohjanmaalla tunnetaan tammissunnuntaina lisätäksemme tapahtuman merkityksen ymmärrystä ja tunnettavuutta.

Edellä kuvatuin keinoin tarjoamme mahdollisuuden seminaarien ja muistojuhlaan osallistuville rakentaa oman tulkintansa itsenäisyytemme alkuaskelista. Seminaarien ja muistojuhlan taltiointi nykykeinoin tuo saman mahdollisuuden kansalaisten ulottuville tapahtumien jälkeenkkin.

Ohjelman luovuus syntyy tavasta, jolla lähestytään itsenäisyyden savuttamisen tärkeäksi tuntevien kansalaisten mielialoja. Siihen sisältyy uskoa ja epäuskoa asian oikeutukseen, päättäväisyyttä ja uhoakin, taistelutahtoa mutta myös epäilystä ja aitoa huolestumista, mihin tämä kaikki voi johtaa. Tämä kaikki kuvataan eri keinoin tammissunnuntain muistojuhlan ohjelmarakenteessa.

SAATAVUUS

Seminaarisarja ja Tammissunnuntain muistojuhla ovat kaikille kansalaisille avoimia. Kaikki osat taltioidaan myöhempää käyttöä varten. Niitä voidaan käyttää apuna muun muassa kouluissa historian opetuksessa ja eri tilaisuuksissa.

KANSALLISUUS JA KANSAINVÄLISYYS

Huomionarvoista on, että miten oikeaksi koetun asian puolesta oltiin valmiita taistelemaan vaikka lopputuloksesta ei ollut varmuutta. Merkittävää on, että mikään muu valtio, joka irrottautui Venäjältä I maailmansodan aikana, ei kyennyt samaan kuin Suomi. Yhteiseksi koettu asia yhdisti! Tämä sama koettiin 1939 talvisodan alkaessa. Tammisunnuntai oli Suomen itsenäisyyden varmistamisen ensiaskeleena strateginen hetki. Siihen hetkeen osallistuneiden pohjalaisten joukossa oli kansalaisia kaikista kansankerroksista: suomen ja ruotsinkielisiä talonpoikia, helsinkiläisiä ylioppilaita, senaattoreita, sotilasjohtajia, kulttuuriväkeä ja työväenluokkaankin kuuluvia pohjalaisia. 100-vuotias itsenäinen Suomi on vakavien haasteiden- kansallisten ja kansainvälisten haasteiden edessä. Selviytymisen yksi lähtökohta on yhtenäinen käsitys, mitä on tehtävä. Tilanteen vakavuus ymmärrettiin Etelä-Pohjanmaalla ja muuallakin Suomessa 1918 tammikuussa. Näiden arvojen ja tapahtumien taustojen tunnetuksi tekeminen antaa oikeaa arvolatausta yhteiseen päämäärään pyrkimiseksi myös nykymaailman menossa..

